

הורד השבת

הוד התורה

יו"ל ע"י ארגון
"הוד התורה"
ר' יוחנן בן זכאי 54 אלעד
טל' 052-7184951

675

התשע"ג

ויחי

כתובת המערכת

חמס סופר 6/1
מודיעין עילית

פקס 057-7961563
torani100@gmail.com

ניתן לקבל העלון באימייל

הדלקת נרות 16:13

מוצאי שבת 17:24

מוצ"ש ר"ת 17:56

הזמנים לפי אופק אלעד

איך סופרים כסף? איך שמתפללים! שמרו על קדושת העלון

הם אלו המאשרים את דברינו ומבכים את מצבנו. מה כוונת החזון והפייטן? על מה הרעש הקצף וכל הבלגן? [סליחה על הסגנון הצבעוני והרעשני הבא... פשוט לצערנו זו המציאות. האמת היא שיש מקומות איכותיים ויוצאי דופן - וברור שלא עליהם אנו מתכוונים בדברים הבאים].

ובכן, זכה דורנו (!) והתברך (!) במפעלי תפילה המכונים 'שטיבלך' המסוגלים להפיק ולהנפיק בדקות ספורות כמויות של תפילות, ויש מקומות שמצליחים לדחוס שם את תפילת שחרית ב 21 דקות עם קריאת התורה [לצערי נקלעתי פעם לכזה מניין], ומה שמעניין בכל העסק זה שלמרות החיפזון והדהרה העצומה באותם מניינים - יש אנשים שמגיעים לשם באמצע התפילה... ועוד מספיקים להתעטף בציצית ולהניח תפילין כהרף עין ולתפוס את הקצב עם הציבור. האם יש נס גדול מזה?

במפעלי תפילה מתקדמים אלו ניתן גם להשיג את פסגת הקידמה והפתעת הטכנולוגיה 'מניין לשחרית אחרי חצות היום', וגולת הכותרת שם זו תפילת מנחה. תפילת מנחה מוזרמת שם באופן רשמי בבין השמשות קבל עם ועולם, כאשר הזונים הנועזים מספיקים לשרשר בו זמנית ולדחוס מיד גם את תפילת ערבית, והם מצליחים לסיים הכל לפני צאת הכוכבים. נכון שזה מדהים?

ואיך נראית שם האווירה? כמה אנשים עונים אמן אחרי השליח ציבור? האם שליח הציבור ממתין בין סיום האמן לברכה הבאה? וכיצד נראית שם קריאת התורה? האם שוררת שם דממת אלחוט בנוסח יעוף לא פרח ושור לא געה? לא ולא. כולם יודעים שהכל פורח וגועה וגועש שם, הפלאפונים פעילים... העסקנים מדברים... העייפים עוצמים את עיניהם הקדושות וממריאים לעולם האצילות... אחרי החזרה חלק גדול מהמתפללים עסוק בקיפול הטלית והתפילין ובעמידת דום מול הדלת, לקיים מה שנאמר 'שמחים בצאתם'.

האמת היא שהגעגוע והפגע הזה קיים לא רק במפעלי השטיבלך. לצערנו יש גם בתי כנסת קהילתיים שאומנם יש בהם רק מנין אחד - אך בפועל צורת התפילה שם נראית כמו התיאורים הנ"ל, כאשר יטייס על' מכונה שם 'חזון טוב' והחבריה מעדיפים אותו ולא את החזון המתפלל במתינות, כמו כן ציבור המתפללים שם מרגיש כמו בבית, חיוכים... דיבורים...

אנשים שם לא נבהלים מהאיסור ההלכתי לדבר דברי חולין בבית הכנסת - איסור העומד בתוקף גם מחוץ לזמן התפילה (שו"ע או"ח קני"א א' ומשני"ב א' ב'), ואין להם בעיה גם שרבי שמעון בר יוחאי הכריז בזהר הקדוש 'שאדם שמדבר בבית הכנסת אין לו חלק באלוקי ישראל' (זה"ק תרומה קל"א ע"ב), משפט מזעזע שמלכות יוון רצתה שעם ישראל יכריז אותו - אך עם ישראל מסר נפש ולא הסכים להכריז את המשפט הזה (בראשית רבה פרשה ב' סימן ד), והיום להרבה אנשים אין בעיה לדבר דברי חולין בבית כנסת ולהיכנס למועדון של 'אין לנו חלק באלוקי ישראל'. האם יש דבר יותר קואב מזה?

והבדיחה המרה היא שבאותם מקומות 'בין הדיבורים וחילופי המשפטים' גם מתפללים ומבקשים מהבורא את כל הממתקים. ברכנו, רפאנו, שמע קולנו, שים שלום טובה ברכה חיים חן וחסד... נו, מה הסיכוי שהבורא יענה להם?

כדאי לדעת שננסק בגמרא שאפילו אם רק פוגמים מעט בכבוד בית הכנסת ומחשבים שם חשבונות חולין 'בדממה', כבר אז העונש נורא וסופו של אותו מקום שילינו בו מת מצווה (מגילה כ"ח ע"ב). וכאשר מקלים ראש יותר ומדברים במקום דברי חולין ללא מורא ובושה מהמלך הקדוש השוכן שם - העונש עצום עשרת מונים, והאדמו"ר מגור הכריז ברבים שזו הייתה סיבת השואה.

וַיָּרְאוּ אֶת־יְיָ וַיִּסָּף כִּי מֵת אָבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יִשְׁטַמְנוּ יוֹסֵף וְהַשֵּׁב יִשְׁיב לָנוּ אֵת כָּל הָרָעָה אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ אֹתוֹ: וַיֵּצְאוּ אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר אֲבִיךָ צָוָה לָפְנֵי מוֹתוֹ... כֹּה תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אֲנָא שָׂא נָא פְּשַׁע אֲחִיךָ וְחַטָּאתָם כִּי רָעָה גָּמְלוּךָ... וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אַל תִּירְאוּ... (בראשית נ' ט"ו - ט"ז).

בפרשת השבוע נפטר אבינו יעקב בשיבה טובה ונקבר בכבוד גדול כאשר אָחִי יוֹסֵף וכל האומה המצרית (אבן עזרא נ' ז') חולקים לו כבוד אחרון ומלווים אותו עד למערת המכפלה, והתורה חותמת את הנושא עם הידיעה המרעישה שָׁאֲחִי יוֹסֵף חששו שכעת הוא יפרע מהם את צערו הגדול שנגרם לו על ידם, מכך שמכרוהו לעבד.

והשאלה נשאלת: מדוע חשדו האחים הקדושים את יוסף בכך? מה גרם להם להסיק שהנושא הזה בוער בו - אלא שבסך הכל הוא הקפיא את מיצוי הדין עד עכשיו כדי לא לצער את יעקב אביהם?

התשובה לחידה הסבוכה הזו מופיעה ברש"י על המקום (והמקור בתנחומא שמות ב'), רש"י מגלה לנו שבזמן שיעקב היה חי - יוסף הראה לָאֲחִיו קִירְבָה נפלאה והזמין אותם לסעוד תמיד על שולחנו, ולאחר פטירת יעקב הוא עצר את המחווה הזו. הנקודה הזו הדליקה אצל האחים נורה אדומה - והם חששו שזו תוצאה של כעסו עליהם, והם החלו לפעול כדי לפייסו.

אלא שהמדרש כאן על המקום מציין נתון נוסף שגרם לאחים הקדושים להסיק שיוסף כועס עליהם, ואלו תוכן דברי המדרש:

בעת שחזרו כולם מהקבורה עשה יוסף מעשה תמוה והלך אל הבור שהושלך אליו לפני המכירה, והביט לתוכו. ומדוע עשה זאת יוסף? מחמת שיש הלכה שאדם העובר במקום שנעשה לו נס, חייב לברך 'ברוך המקום שעשה לי נס במקום הזה' (שו"ע או"ח ר"ח ד'). וכיון שארע ליוסף נס באותו הבור - שהרי בשעה שהושלך לתוכו הבור היה מלא בעקרבין ונחשים ולמרות זאת לא ניוק מהם, משום כך חיזר אחריו והביט לתוכו, כדי להודות לה' ולברך על כך. אלא שהאחים חשבו שיוסף עשה זאת מחמת שעדיין הכעס מפעפע בו ויש לו רצון להתנקם בהם, ומשום כך הם אמרו לו שאבא ציווה לפני מותו שיימחל להם וכו' (תנחומא ויחי סימן י"ז ומדרש רבה ק'), וכאשר התברר ליוסף שאחיו חושדים אותו שרוצה להענישם - דבר שלא היה נכון, הוא בכה על כך (תנחומא שמות סימן ב').

במדרש הזה גילינו את הסיבה הנוספת שמחמתה אחי יוסף חשדו שהוא עדיין כועס עליהם, ועל הדרך גם החכמו בדבר הלכה והתוודענו לכך שחייב אדם להודות לה' על ניסים שנעשו לו - וכל פעם שהוא מגיע למקום הנס עליו לברך 'ברוך המקום שעשה לי נס במקום הזה'.

ומחמת שיוסף השתוקק לקיים את ההלכה הזו בהידור, למרות צערו ואבלו הגדול על אביו ודוחק השעה הוא סטה מהדרך וחיזר אחר הבור והביט לתוכו, כדי להתחייב בברכת הודאה ולהודות לה' בשלמות.

זו דרכם וגישתם והשקפתם של אבותינו ואלו הם שורשינו, להכיר טובה לבורא ולהודות לפניו בשלמות, ולא להחמיץ אף הזדמנות. אֲשֶׁרֵי הָעַם שָׁכְכָה לוֹ, ואין ספק שחובתנו ללכת בדרך זו ולצלל כהוגן כל הזדמנות שיש לנו ולהודות לה' על טובותיו וחסדיו וְנִסְיוֹ הַרְבִּים שעושה עימנו, ולא לראות בכך עוול חלילה.

אך מה קורה בשטח? היכן מקומנו בטולם קדוש זה? כיצד נראית ההודאה שלנו לה' - הודאה שנעשית לפחות שלושה פעמים ביום?

לא נעים להיכנס לפרטים - אבל המפורסמות אינן צריכות ראייה וקירות וקורות השטיבלך המבוססים על 'מנייני אקספרסי' ופועלים בשיטת 'קפיצת הדרך' ומנותבים בהתאם לפסק 'רובו ככולו' ובוניים בשיטת דחיסה מתקדמת על פי החסחה 'מעט המכיל את המרובה',

מוקדש לע"נ אליאס בן רשל ת.נ.צ.ב.ה.

אם זה העונש של מי שמדבר חולין בבית הכנסת, אם כן מהי 'מעלתו' של מי שמדבר בבית הכנסת 'בזמן התפילה'? האם בכלל ניתן לאמוד את גודל חטאו?
וכאן נבחן האדם האם הוא ירא אלוקים, או שמא אין לו כסיו. כן כן, יראת השמים לא תלויה בזקן ענק ושפם חזק, גם לא בחליפה ארוכה וכיפה עמוקה, ואפילו לא בכמות הדנדושים וגובה האוקטאבות שהאדם מפיץ כשהוא עולה חזן. איכות יראת השמים משתקפת כפי איך שהאדם נוצר לשונו בתפילה, וכפי הכבוד והרגש שהוא נותן לאלוקים בארמונו. חד וחלק, זה המבחן הכי אוטנטי, והמציאות מעידה שמי שיראתו קודמת לחכמתו - מקבל במבחן הזה 100, אך מי שמשרתו וחליפתו קודמים לחכמתו, נכשל במבחן הזה ומקבל... (ועליו הכריז ינאי המלך והיהורז מהצבאים, סוטה כ"ב ע"ג).
האמת היא שנקודה זו טעונה חיוק וזיקוק אצל כולנו, וברשות הקוראים המתוקים נעלה רגע לבמה את ההלכה הגאה הפשוטה שנפסקה בשולחן ערוך - ונראה עד כמה הדברים תמוהים בעינינו, ומזה בנין עד כמה כהו רגשותינו הקדושים ודהה שכלנו הרחוני בעבודת ה'.

נפסק בהלכה שהמתפלל וסיים תפילתו קודם החזן, אסור לו לסובב את פניו לציבור - עד שייסיימו הציבור את תפילתו (שייע' א"ח סי' כ"ג). וכל זאת למה? מפני שאם הוא יסתכל על אנשים שעדיין מתפללים, הוא עלול לגרום להם לביטול הכוונה (שייע' ס"ק ה'). [מכירים את התופעה שאחד מסתכל על השני מאחור והשני פתאום מסתובב לעברו מחמת שהוא חש שמהו יוקד עליו? זה מבוסס על אותו רעיון].

עד כדי כך צריך להפעיל רגש בתפילה ולהתחשב בסביבה ובשאר המתפללים. האם אנו מסוגלים לעכל את הדקות הזו? [עניין ערך לחשושים, השתקת פלאפונים, הליכה ושיוט ושאר ירקנות].

האמת שאיננו אשמים. אנו חיים היום בדור קשה שהניסיונות בו רבים והקריירות בעבודת ה' נעשתה לחם יוקנו - ולא באשמתנו, יצר הרע מפעיל עלינו כלים כבדים שלא ופועלו לדורות שעברו, וזה מחמת שהגאולה בפתח ויצר הרע חש שזמנו קצר ותפקידו אמור להסתיים בכל רגע, והוא מפעיל את כל הכוח כדי להספיק כמה שיותר.
אך אין זה סותר שמצד שני עלינו להתאמץ כנגדו ולקיים את חובתנו לאלוקינו ולשים את דברי חכמתו לנגד עינינו, ואין ספק שאם נעמיק בספרות חז"ל כהוגן יידלק בקרבנו הניצוץ הרחוני ותבער בתוכנו אש שהלכת הרה, ומשמים ירעיפו עלינו כוחות נוספים לעבודת ה'. רוצים דוגמא למנוע רוחני וזהו תורה, ומשמים ירעיפו עלינו כוחות נוספים בספרי חז"ל!

המלאך האלוקי רבי אלכסנדר זיסקינד חיבר ספר נפלא שנקרא 'יסוד ושרש העבודה', ספר שזמנו נאה לו והוא ההגדרה המדויקת של תכולתו, ספר שהתקבל בחרדת קודש בכל תפוצות ישראל - וכתוב שם כן:

ולא יהא שום דיבור היוצא מפיו כמצות אנשים מלומדה [כלאחר יד ובלא התבוננות]... ומי שאינו מכוין ומצויר במחשבתו כמשמעות הברכה [מי שלא מתבונן במילים שאומר ובמשמעות שלהם], **ברור לכל בר שכל שברכה כזו כאילו לא ברך בכלל**... וגורם העדר הנחת מהבורא יתברך.

האמת שהרב כותב שם דברים נוראים ונוקבים בעניין, אך נשמית זאת כדי להקל על האוזן את עיכול הדברים.

מי חלם שהדברים דקים עד כדי כך? מי האמין שכוננת הלב היא בעצם המנוגד המסתתר מאחרי המילים - ואדם שמרץ את התפילה ולא מתבונן במילים 'כאילו לא ברך ולא התפלל כלל' והוא מצער את השכינה? הוא הולך לעבוד את ה', ועושה את ההפך. נמצא לאדם הולך לחתונה לשמח את החתן, אך במקום לרקוד ולשמח את החתן הוא מצער אותו לפני כולם. האם לא עדיף שיישאר בבית?

ברור שאם האדם מתעמק בדברים הללו, אם הוא מבין שהטסת התפילה מוגדרת במילים 'אל התפלל כלל' בתוספת בונוס 'צער לשכינה', המצפון היהודי שלו לא יהיה שקט והוא יחליט על שינוי באותו רגע [אם יראתו קומת לחכמתו...].

אין ספק שהוא יעשה מהפכה - ואם צריך אז הוא גם יעבור בית כנסת ויתחיל להתפלל כראוי, לאט ובכוונה, בריכוז מלא, כפי שניסחו חז"ל ואמרו שצורת התפילה צריכה להיות 'כמונה מעות'.

אין סופרים כסף? באיזו ערנות וריכוז וכוונה? מה קורה כאשר תוך כדי ספירת השירוק בורח שטר של 200 שקל? האם אומרים 'לא נורא' העיקר שנסיים - או שמצטערים על האבידה ונלחמים להציל את אותו שטר?

חכמו הקדושים רוצים שכך נוקיר ונעריך ונתייחס לכל מילה בתפילה, כמונה מעות (משני' י"א כ"ז).

מי שפתח פעם את ספר ההוראות של האדם היהודי שנקרא 'שולחן ערוך' ועיין בהלכות תפילה 'אפילו עיון דליל וקריאה מלמעלה ללא התעמקות במפרשים', אין ספק שהוא עמד נפעם ונרגש מעוצמת הדברים וממהות ומשמעות וצורת ההגשה שצריך להשקיע בתפילה, ומאותו רגע צורת תפילתו השתנתה באיכות ובכמות ובעמקות וכוונת הלב עד אין קץ - והיא קלה וזהר וזהות אחרת. לא יתכן אחרת!!!

עליו להתבונן בפרשה ולזכור שגם בזמנים הכי קשים יוסף חיור אחרי הודאה מושלמת לה' - וגם כאשר הוא היה באבל על אביו הוא סטה מהדרך ונטש את כולם והלך אל הבור, כדי לחייב את עצמו בברכה ולהגיש לה' את פסגת ההודאה.

אף אנו צריכים לדבוק בדרכיו, ולפתוח בשעת התפילה חובתנו להתאמץ להגיש לה' 'הודאה כהלכה' עם שלמות המילים והלב והמחשבה, וברגע זה נקבל על עצמינו בלי נדר להתחיל ללמוד את הלכות תפילה המסודרים בשפה ברורה ופשוטה בשולחן ערוך ומגוישים לנו על גוש של זהב, וכל מה שמבקשים ממנו זה רק לקרוא [לפחות את סימן צ"ג צ"ה וצ"ח].

וכיון שעסקנו במאמר בעניין הודאה לה' ובברכת 'ישעשה לי נס במקום הזה', לקראת סיום נעלה כאן 'תקציר מחכים' על הנושא המתועב בשירה הלכות שלא מפורסמות כל כך, אך לפני כן נגלה סוד גדול:

בכל דור ודור, יהיה מי שיהיה, כל יהודי שנעשה לו נס ההצלה שלו מתבצעת על ידי 'מלאכים קדושים'. ומי הם המלאכים הללו? נשמות צדיקים שיורדים לעולם, כדי לשמור עליו. זה מה שמסתתר מאחורי כל נס שנעשה לכל יהודי, וגם אצל יעקב אבינו שכתבו 'שם המלאכים קדושים' ירדו לשמור עליו, הכוונה לנשמות הצדיקים שירדו לשמור עליו (וזהו הקדוש), טובא בכך החיים א"ח ר"ח סי' כ"ח.

ואלו תקציר ההלכות הלא מפורסמות, על ברכת 'ברוך ישעשה לי נס במקום הזה':
(א) בזמן שהאדם מגיע למקום שנעשה לו נס והוא מודה על כך לה', באותו מעמד עליו להזכיר גם את הניסים שה' עשה בו במקומות אחרים - אם היו לו עוד ניסים בימי חיו (שייע' א"ח ר"ח סי' ה').
(ב) לא רק הוא צריך להודות לה' כשגמיע למקום שנעשה לו נס, אלא גם בניו ובניו בניו שנולדו לו לאחר הנס - גם הם צריכים להודות שם לה' על הנס שעשה לאבא ו לסבא, והם צריכים לברך 'ברוך ישעשה לאבינו נס במקום הזה' (שייע' ד').
[שהרי אם האבא לא היה ניצול הם לא היו נולדים, וממילא הנס הוא גם שלהם (מ"ב ס"ק ט"ז), וזה גם בכלל מצות 'כיבוד אב ואם' (מח"ש ס"ק ו').]

(ג) בזהר הקדוש כתוב שבכל שנה כאשר מגיע אותו יום שנעשה בו הנס - יש עניין גדול לשמוח ולעשות 'הודיה לה' ולפרסם את הנס ברבים (שערי תשובה ה'), מפני שעל ידי שמפרסמים כאן בעולם את ניסי ה' מתקבצים מלאכי מעלה וגם הם משבחים ומקלסים ומודים לבורא, וכל זאת בזכותו. משום כך חייב האדם לפרסם הנס ברבים. [לשון הזהר מועתק בכף החיים א"ח ר"ח סי' ט"ז].

(ד) מי שנעשה לו נס, בזמן שבית המקדש קיים עליו להביא לה' קורבן תודה. ומה הדין בימינו שלא זכינו לבית המקדש? צריך להפריש ממון לצדקה 'כפי הכוח' ולחלקו ללומדי תורה, ולפני נתינת המעות צריך לומר: 'הריני מפריש ממון זה לצדקה ויחשב לי כאילו הבאתי קורבן תודה לבית המקדש', וטוב לקרוא מהחומש 'פרשת תודה' [בחומש ויקרא פרק ז' פסוק י"ב עד ט"ו] (מ"ב ס"ק ל"ב).

(ה) יש ניסים שהאדם מברך עליהם בשם ומלכות 'ישעשה לי נס וכו', ויש ניסים שמברך עליהם בלא שם ומלכות. ומה הכלל בזה? נס שנעשה לאדם 'מעל דרך הטבעי' [שהשתנו חוקי העולם לכבודו] כגון שנפל עליו אבן כבידה שהייתה אמורה למחוץ אותו חלילה - ונעשה לו נס ולא ניווק, על נס כזה מברכים בשם ומלכות. אך נס שהוא בתוך הטבע [שלא השתנו חוקי העולם לכבודו] כגון שרדף אחריו אויב להורגו והצליח לברוח ממנו ולא נהרג, הרי זה מברך 'בלי שם ומלכות' (שייע' ר"ח סי' ט).

(ו) גם במקרה שצריך לברך 'ישעשה לי נס במקום הזה', זה רק אם בעל הנס לא ראה את אותו מקום לפחות 32 יום (מ"ב ס"ק י"א ושה"צ ג'). אך אם הוא ראה את המקום בתדירות יותר גבוהה, אין לא לברך בשם ומלכות (שם ס"ק י"ב).

ואנצל את הבמה הקדושה הזו ואודה לאל עליון על נס גדול שעשה עימי 'מעל דרך הטבעי', בתאריך א' תמוז תשמ"ז בהיותי בגיל ארבע וחודשים ירדתי לכביש ורכב שהיה באמצע נסיעה פגע בי חזיתית וחבט אותי על הכביש ועלה לי על הבטן עם הגלגל הימני [ולמפקפק אציין שיש על כך תיעוד משטרתי ורפואי וצילום המסמכים מצויים עימי בבתי - כמו כן למעלה ממניין עדי ארייה החיים בימינו מאשרים את הסיפור].

ולמרות הנתונים הקודרים, הפרשייה הסתיימה במילים 'סריטות בפנים ושפשוף מזער בגב' (ציטוט ממכתב השחרור של בית החולים).

הסיפור הזה הוא דוגמא לנס 'עם שינוי הנהגת הטבעי', ובכל פעם שאני עובר באותו מקום [פעם 32 יום כנייל] עלי לברך בשם ומלכות 'ישעשה לי נס במקום הזה'.

בפרסום המידע הזה אני מתכוין לקיים 'שיחו בְּכָל נְפְלֹאוֹתָיו' (תהלים ק"ה ב'), והנני אומר לה' ברבים 'תודה'.
אפשר אחרת?
נערך ע"י הר' אברהם א' ה"ז

האשר שבנישואין

"עין ערה + ורוח לב"

כל אדם יודע שבית אמור להיות מבוסס על רוח לב, פרגון, הוקרה, הודאה על השקעת בן הזוג, ברור לכל חתן מתחיל שזה הדלק והכוח ויסוד היסודות לשלום בית.

אלא שבשביל להגיע לרמת חיים איכותית כזו, יש צורך לפתח בנפש שני כלים חשובים: א. עין ערה. ב. רוח לב.

ובשביל להבין היטב הדברים נבאר זאת בעזרת ה' על ידי דוגמא: כאשר בעל נכנס לבית ורואה שהבית נקי, יש ריח של תבשילים וכדומה, כיצד הוא מגיב?

בעל רע וצר עין, מרגיש שכל מה שאשתו עשתה עמלה וטרחה - למענה עשתה.

אשתי סוף סוף היזזה את עצמה, כנראה נמאס לה לחיות בתוך הבלגאן... ריחות התבשילים מראים שהיא רעבה... היא עושה כביסה כי לא נעים לה להסתובב איתי ברחוב כשאני מלוכלך...

אך בעל טוב משיח הלב אליו, ומודה על כך.

אין רואה שחשבת עלי... ידעת שאני אחזור בצהרים רעב - לכן הכנת לי ארוחת צהרים חמה ומשביעה בכדי להקל מעלי... סדרת את הבית בכדי שתהיה לי הרגשה טובה... את מגהצת לי בגדים בכדי שאראה מכובד... אשתי היקרה, תודה על הכל.

כיצד יתכן לקבל שתי פרשנויות קיצוניות על אותו מקרה? תלוי אם אצל בן הזוג מחודדות שתי הנקודות הנ"ל.

כשיש עין רחבה, הבעל ער לשינויים ולהשקעה של האישה, והוא קולט ומבחין במעשיה עד הדק שבהם!

אך לא מפיך רק לזהות את השקעת האישה - אלא חובה לפתח גם את הנקודה השנייה הנקראת **רוח לב**, ולדעת להבין ולהאמין שההשקעה הייתה עבורך ולכבודך ולראות בעין חיובית את ההשקעה, ולא לומר שכל ההשקעה שעשתה זה עבורה!

כשבן זוג מפתח בנפשו את שתי הנקודות הללו, קל לו לפרגן להוקיר ולהעריך על כל מעשיה של אשתו. אך בהעדר שתי הנקודות הללו הוא לא יצליח לפרגן ולהוקיר את אשתו כראוי, וגם אם הוא ינסה, זה לא יחזיק מעמד לאורך זמן.

לכן צריכים בני הזוג לעבוד על הנקודות הללו (עין ערה ורוח לב), ולהתאמץ בזה כמה שיותר, שהרי אם ישתפרו בזה, שלום ביתם יראה אחרת לגמרי.

כפי' אהרן

לחיות כהלכה...

חז"ל מהצווה **אברהם** - **זהו אב אבות חיים ברוח אחרת.**
כיוון שאין שיעור להתחנך ולהעריך ולפרגן,
מקבל יחס אומלן מן כל אדם ככתיב.